

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

FOSZTERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ES KIADÓ
SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZE. KESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főier 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Uj korszak.

— febr. 11.

Mikor Tisza István urat a nemzet ítélete lelökte a hatalom polczáról, akkor se hitte, hogy megbukott s szentül meg volt győződve, hogy Magyarországon a bécsi politikai körök diktálnak, akik kedvencüket meg fogják óvni a magyar nemzet ítéletével szemben is. Tisza gróf abban a hitben nőtt fel és abban a hitben erősödött meg, hogy a magyar alkotmány csak amolyan papiros alkotmány, a melynek a bécsi hatalommal szemben nincs ellenállási ereje és bármit akarjon a nemzet, az csak úgy teljesül, ha Bécsben is akarják. A bukott kormányelnök már kora ifjuságban azt látta, hogy a magyar kormány Bécs vak eszköze, a nemzetet pedig viszont a kormányok dirigálják kényük és kedvük szerint.

Kétségtelen, hogy Tisza gróf sokat tanult, sokat tud. Temperamentumos beszédekét szokott mondani és politikai ismereteit nem tagadják el ellenségei se, — de számtalan bizonyosságát adta annak is, hogy államférfiúi magaslatra nem tudott emelkedni soha. Hiányzott nála az előrelátás és nem bírta megérteni a változott viszonyokat. A nagy költők, a nagy hadvezérek, a nagy művészek és a nagy államférfiak születnek és Tisza István gróf nem tehet arról, hogy a sok tanulás soha sem pótolta az arravalóságot. Minden nagy kép-

zetsége mellett sem látott be a nemzet lelkébe és nem értette meg az idők szellemét. De még a környezetét sem ismerte tökéletesen.

Ezért történhetett meg, hogy midőn első ízben, mint designált miniszterelnök fölhatalmazást kapott a koronától kormányalakításra, vállalkozott a nélkül, hogy a kabinetet megalakíthatta volna. Mikor aztán huzamos és tartós fölkínálkozás után végre kormányt alakított, akkor aztán az avult, reakcionárius eszközökhöz nyult.

Nem értette meg egy pillanatra sem, hogy a nemzet lelkiismerete lázong az ellen a kormányrendszer ellen, mely 37 éven keresztül sohasem számolt a nemzet érdekeivel és sohasem vette tekintetbe a nemzet kívánalmait. — Nem látta meg, hogy körülötte a meghamisított 67-es alap recseg és inog, mert sohasem öntöttek bele nemzeti tartalmat és a kormányhatalom erőt mindig a bécsi hatalomtól kölcsönözték a nemzeti erő teljes nélkülözésével.

Minden akadályt, minden bajt egy muszka autokrata és egy osztrák császári biztos rendszerével: az erőszakkal akart elhárítani. — Ezért emlegette a golyót és akasztófát, — ezért nézte el a chlopyi korbácsütést, ezért írta meg az ugrai levelet, ezért örököltte meg november 18-ikán az elnöki zseb-kendőt, mint törvényhozási faktort.

A törvénysértéstől nem riadt vissza, hiszen nem arra vállalkozott, hogy a nemzet vágyainak, hi-

tének és aspirációinak legyen szolgálatára, hanem arra, hogy az osztrák elnyomó politikát hajszolja keresztül és juttassa diadalra. Olyan politikai iskolába járt, ahol az alkotmány szentségét nem ismerték és nem respektálták és ahol az osztrák cél minden eszközt szentesített.

Lassanként hitté érlelődött lelkében, hogy Magyarország nem egyenjogú állam Ausztriával, hanem annak alárendelt hódított tartománya s így minden törekvés, amelyet a nemzeti függetlenséget írja zászlójára, a nemzet veszedelmét s talán végromlását jelenti. Minden tudása mellett kicsinyhitű volt és minden erőszakossága mellett az erkölcsi bátorság hiánya jellemezte.

Nem csoda hát, ha még bukása után sem akarta megérteni, hogy más szelek fujnak s a lenyügözött nemzetek mindenfelől rettenetes elszántsággal tépik fel lánczaikat. Azt hitte, hogy csak nehéz álom nebezedett lelkére és rohant Bécsbe, hogy ott is biztosítsák arról, hogy hatalmát a nemzet ítélete nem rombolta szét.

Összefogott a nagy vesztegetővel Khuennel, akivel kétszer kísérletezett már az osztrák hatalom Magyarországon, de először a saját pártja s azután az ellenzék haragja üzte ki a kormányelnöki székből. Így kettesben házaltak a kamarillánál, azután kihallgatást kértek a koronánál, de az elért eredmény nem lehetett kielégíthető

A hétről.

Bizony komám, megint rosszat
Főznek nekünk Bécsbe,
Ahonnan jön mi reánk a
Régi osztrák gízgazsága,
Pofoncsapott képe.
Nem is oly régen
Megkentük a hátát,
Jajgatott is a mihaszna,
Köszönje, hogy ki nem adta
Másnak a párját!
Muszkaország söpredéke
Huzta ki a sárból...
Talán most is azt gondolja,
Hogy szemetet a magyarra
Nemcsak ő lapától?...
Meg van-e még, komám,
Az a régi kardja?
Rákóczi az ő pengéje,
Kossuth apánk ő szentsége
A kard markolatja!
— Nem öreg e kardnak
Sirszélén járó sem,
Es nem ifju, gyöngye gyermek,
— Am nézzed a történelmet —

Még a csecsszopó sem!
Vedd elő, komám, hát
Régi fringiádat,
Köszörüld ki, — mert abban van
Rákóczy, ki halhatatlan
Védi a hazádat,
Es ha elhunytál te
A dicső osatában:
A csecsszopód veszi kézbe
Kardodat és harszol véle,
Hogy az apja, a nagyapja,
Hadd aludjék szabad földben,
A magyar hazában.

Jaj tenéked immár
Inczédi Kalára,
Eltörött a pipa,
Megmaradt a szára.
Ez a bucsuztató
Jut eszünkbe mámma,
Mikoron gondolunk
Szegény Tóth Kálmánra.
Tóth Kálmánra, aki
Ipartestületben
Éddiglen elnökölt

A legislegszebben;
Akinek nincs párja
Hetedhét országba,
A meddig egy kormánylapnak
Szól a furulyája;
Ameddig a közös vámnak
Bujdosik nótája,
S amíg a Münnich-pártnak van
Aczél kaptafája;
Ameddig egy mameluk van
A bécsi gunyába,
Mig mind együtt nem leeznek a
Pokol tornászába! —
E bucsuztató jut
Most az én eszembe,
Hogy Tóth Kálmán nem leez elnök
Ipartestületbe. —
Hej, de sokan vagytok
Ti még Tóth Kálmánok!
Adná isten, hogy mihamar
Ti is bucsuznatok!

Tövis.

Azt tapasztalta, hogy a kamarilla hatalma kissé elkorhadt és az osztrák császár ma már alkotmányos magyar király is. Hanem azért megpróbálták zavarni a dolgot. Új választásról, a parlament megnyitásának elnapolásáról, a szabadelpvü-párt uralmának fenntartásáról terjesztette lapjaiban a híreket, de a nemzeti erőt és akaraton minden intrikának össze kell törnie.

Ostoba beszéd az, hogy a nemzet csak a november 18-iki mérelytet itélte el. Nem úgy van az! A nemzet a szabadelpvüpart 37 esszendő korrupciót, rothadt, nemzetellenes politikáját itélte el, amelyet Tisza gróf és hívei inauguráltak és ezzel elítélte a 67-es alapnak azt az értelmezését is, amelylyel a szabadelpvüpart a jogfeladásnak hosszú láncolatát követte el. Ennek a rendszernek minden kreaturája pusztul, mert pusztulnia kell a politikai közéletből s a szövetkezett ellenzék a nemzeti irány jelszavával kezd Magyarország újjá alkotásához.

Új korszaknak kell kezdődni, a mely Magyarországot több évtizedes megalázásából és szolgaságából a szabad és alkotmányos nemzetek sorába vezesse.

— 9. —

Az új korszak.

— febr. 11.

Mellőzöm a nagyhangú politikai frázisokat a válság alakulásáról, megoldásáról és kiélesedett jellegéről, amely válság csak az intézőkörök bölcs belátása és az

alakuló, de fel felbukkanó körülmények figyelembe vétele és mérlegelése által lesz megoldható, rámutatok egyszerűen arra az új korszakra, melyet a nagy taktikus fia állított be a magyar parlament életébe.

Magyarország közgazdasági válsága megköveteli, hogy a monarchia Lajthán ineni része a Lajthántuli résztől vámsorompóval különítessék el.

Ezt már most nem csupán a szélsőbal követeli, kinek programjába eddig is állandóan benne volt, hanem követeli magának a szabadelpvüpartnak tekintélyes, főleg a parlamentbe bejutott fiatal része, akik szerte a hazában hirdették a választások idején, hogy ők a külön vámterület hívei.

A közös vámterület olyan régi keletű, hogy már koránál fogva is elvénhedt, lejárt a magát.

A magyar monarchia eddigi kormánya érezte ezt és rendszeres statisztikát készített a társmonarchia behozatalának mennyiségéről; a hivatalnokok értelmesebbjei rámutattak arra, hogy az iparcikkek beözönlésének csak az vethetne gátat, hogy ha a magyar érdekeket tartanók szem előtt valamenyen, sőt az egyes gyárak állami segélybe való részesítése meggyőzte a magyar közönséget arról, hogy a magyar kormány szükségét látja az idegen államok behozatala korlátozásának, tenát hogyha szóval nem volt is a külön vámterület mellett, de tetteivel arra törekedett, hogy előkészítse a külön vámterület felállítását.

Az a többség, mely eddig hitt és bizott a kormány intézkedéseiben, akkor, amikor hallotta az Országos Gazdasági Egyesület megnyilatkozását a vámsorompók felállítására mellett, amikor a megyék egyhangulag követelték a külön — szerintök: önálló — vámterületet, tulajdonképpen elő voltak készítve arra az új korszakra, amelyet nagy jelentőségében csak az előre látó, komoly politikusok, inkább nemzetgazdászok közeledni láttak.

Ehez járul még az is, hogy az osztrák-monarchia iparosai, gyárosai, miként a Lajthán tuliak, egyik providentiális férfa kijelentette úgy a tartományokban, mint a Reichsrathban 80 százalékos többséggel kö-

vetelik a külön vámterületet a magok részére, tehát mindkét oldalon többségre jutottak a külön vámterület hívei.

Nem lehet azonban figyelembe venni egyik bécsi lap ama túl naiv óhaját, hogy akkor hozzájuk kell csatolni Horvátországot, Szlavóniát, mert amilyen joggal követelnék ezt, azon a joggal követelhetnék, hogy a vámsorompó csak Brucknák szüntessék fel, az ország többi vonalán azonban nem.

Hogyha mi csak kissé gondolkozunk is a külön vámterületről, magunk előtt látjuk osztrák testvéreink ama régi követelését, hogy ők kívánják ugyanazt, hogy Magyarországról hozzájuk semmi se vitessék be, hanem hogy ők ne hozhassanak Magyarországra iparcikkeket, ezt már az őskorban is birodalmi sérelemnek tekintették.

Egy nagy elv uralkodik náuk.

Amikor mifelénk megnyilatkoznak, kifejezéseik nagy hatása ebben eszesosodik ki:

— Ami az enyim, az az enyim, hanem ami a tied, az is az — enyim!

Vagyis a nemzetgazdasátnak eddig csak általuk ismert tanát érvényesítették és még ők zajongtak, hogy Magyarország közgazdasátilag nem fejlődik, mert már nem birnak annyit fogyasztani vagy inkább vásárolni, amennyit a nyakunkra küldöttek és még ők haragudtak, míg mi lélegzeni sem voltunk képesek szorító karmaik között.

Most már az ölelő karmak közül törekszünk kiszabadulni.

Igazán hálásak lehetünk osztrák testvéreinknek azért, hogy ebben a nagy kérdésben támogatásunkra jöttek, aminél fogva sem nagy megrázkódtatással, sem nagy ellenzékkel nem jár annak megvalósítása.

A magyar ipar el volt nyomva teljesen.

A termelő magyar állam minden őstermelése csak arra való volt, hogy abból osztrák testvéreink iparcikkeket gyártsanak, azután azt, amit olcsón megvettek tőlünk, vissza adták átalakítva — drágán.

Ezért történhetett az, hogy az egyes, hajdan olyan nevezetes iparágak: minő a szövészet, a fa- és vasmunka, mireánk megszűnt hasznatható ipar lenni, legjobb iparosaink elmenekültek a vámterülethez nap-

Farkas Imre költeményei.

1897—1904.

Egy kis apró fehér kötetről szeretnék írni egy pár szót, egy kis igénytelen fehér könyvecskéről, melynek apró sorait olvasva, szinte elfelejtjük, a tél ködös és szürke — hanem ehelyett költészetet élvezünk, nagy és mély költészetet. E fehér könyvecske eszméit Farkas Imre szíve mondta tollba. Ki ne ismerné őt? Hisz itt Debreczenben fejlődtek azok a szárnyak, amelylyel most már repül, szédítő gyorsan repül és elfog érkezni arra a költői magaslatra, zhonnan gyönyörű és magaslatos kiállítás nyílik a földre, a természetre, az emberekre...

Mert ma már mindenfelé ismerik verseit és lelkesednek érte. A „Jön az üdvözítő” ez. dramalettje premier estéjén Kolozsváron valósággal ünnepezték és amerre csak magyar szív érez és dobog — ott mindenütt szavalják és megkönyezik a haldokló vén özigányát.

A bakfis lelkek pedig örömmámorban usznak, hogy végre valahára jött egy poeta, aki az ő rejtegette vágyaiknak, szívdobogásuknak hangot ad.

S ez jellemző. Mert a naiv, ábrándos, romlatlan leánylélek még önzetlenebbül, tisztábban tud érezni és lelkesedni, mint mi, akiket a mai naturalis irodalom nagyon is ezynikus és blazirt emberekké idomított át...

De Farkas Imre nem is olyan, mint a mi gombamódra nővő újabbkori poetáink nagyrésze.

Nem sablonos, keresve-keresett rimes csengések az ő versei. Ő csak akkor énekel, ha a szíve-lelke megárad. Ezért van a legtöbb költeményében annyi rejtelmes ben-

sőség, hogy szinte sejteni lehet a keze remegését és szíve dobogását, amint papírra veti őket. Némelyik olyan lehellestzerű finom apróság, hogy szinte azt lehet rámondani:

... nem is vers az ... elfojtottsóhaj tán
Névtelen bu ...
El nem sirt könnyesepp, el nem sutogott
szó.

Avagy talán egy szilaj, a messze hangzó

Szerelmi dalnak elhaló akkordja? ...
Végtelenül kedves dolgok ezek a két,
három verszakos költeményei. Egy apró,
de jellemző ötletet vagy balladai témát
tömről beléjök. Valóságos kis lyrai drámák.

A sok közül ime egy mutatóba:

Esküvő.

Rózsa van a keblén
Fátyol van a haján,
Valahol, messze
Esküszik egy léány.

Valahol zokog
A hegedűn a hur,
Valahol egy legény
Az asztalra borul ...

Egy kis utcai ötlet (Hat óra) — egy virág, egy fel-fel tűnő emlék nála gyönyörű kis dallá formálódik, olyan dallá, melyben őszinteséget és igazságot érzünk, olyan tulajdonságokat, melyek csak az igazán nagy lyrai költők sajátjai. Ilyen puritán egyszerűség és mélység ömlik el a „Dal a szalmakalapról”, „Édes apán”, „Menyasszonyi fátyol” ez. költeményein.

A Tarvay Lajos által megzenésített „Ugy-e Jani?” kezdetű vers borongó és végtelenül gyöged hangjával. — mesteri befejezésével igazi kis remekmű. Vagy irt-e poetáink közül egy is olyan meleg szeretettől és tisztelettől lobogó költeményt a mi szerencsétlen Erzsébet királynénkről — mint ő?...

Nem remeg-e szívünk, ha a narancsvirág szomorú kis tragédiáját olvassuk, kinek:

„Dalába szilaj, mély fájdalom lángolt
S faczipóin vígan tipegve járt.”

Oly mesteri módon emelkedik e költemény hangulata, színei, tüze — mint a vén özigányé.

Mindkettő szinte kiálszik az utolsó versszak előtt, mint a lobogó tűz. Mintha a nagy fájdalomtól elpattanna a költő hurja, mikor leírja hogy:

... „Keskeny szalma-ágyon meghalt
egy vén özigány.”
Vagy: „Árván maradt a özédrusfa
gitár.”

Ha mélyen a lelkébe akarunk pillantani, akkor hallgassuk meg, hogy mit beszél a bonczkással babráló vén bölcs (Két szív) — vagy az „Idyll” ifju hegehőse, vagy a „Mese”, „Ütött-kopott”, „Halvány bus legénye” — ki

„Dőre álmoknak élve pusztán
Sietve járt a népes utcán
Maga volt a hiu remény —”

Hogy milyen érke van a finom humor iránt, példa rá a „Szerelmes kis kadét”, a „Fess főhadnagy” és a „Kezdő versiró” (Mi hárman) — no meg a „Professor ur és Jutka lánya. (A rózsá.)

számosoknak, hordároknak, mások ha képek v itak, bementek a közigazgatáshoz napidijasoknak, nyomorgó proletároknak, a tengődő ipar fejlesztette a szocializmust, ezt az osztrákidást és még a földéhes szocializmus is erre vezethető vissza.

Az amerikai kivándorlás egyik előidézője a munkahiány folytán beállott nyomorúság.

Nem mondom én, hogy a vámsorompók felállítását után Eldorádó lesz Magyarország, de azt állítom, hogy a munka ki fogja fizetni magát és amit dolgozunk, az nekünk fog jövelemezni és ebben nagy és új eszme van.

Ebből alakul az új korszak.

A debreczeni egyetemért.

— Nagy egyetemi hangverseny. —

— február 11.

A debreczeni főiskola hazafias ifjúsága Hódmezővásárhely tanácsa és presbyteriuma meghívása folytán fenyves műsorral nagyszabású egyetemi hangversenyt rendez H. M.-Vásárhelyen a hó 18. 19. és 20 ik napjain. A gazdag erkölcsi és anyagi sikerrel biztató egyetemi kirándulás meghívóját itt adjuk:

Mi, a magyarországi reformátusok debreczeni kollégiumának diáksága, a Hittanszaki Önk. Társulat és Főiskolai Énekkar kiküldöttel, — Hódmezővásárhely szabad királyi város nemes tanácsának és nagytiszteletű presbyteriumának hívására a Debreczeni Egyetem javára az 1905-ik év február havának 18., 19. és 20-ik napjain Hódmezővásárhelyre Egyetemi kirándulást rendezünk, amelyre mindeneket szíves szeretettel hívunk és örömmel várunk.

Kirándulásunk célja nagy és nemes. A debreczeni egyetemért küzdünk. Egyeteméért annak a városnak, amely a kálvinizmusnak és a magyarságnak egyaránt első városa, büszkesége, életét sugárzó középpontja: — ahogy itt dobog a szív, úgy érez e hazában minden magyar és minden

Komor szín nem vegyül költészetébe, csak bánatos, szinte gyermekesen naiv szomorúság. Iróniát és a Vajda Péter-féle filozóf hangokat csak két versében találunk. Egyik a Modern esküvő — midőn az orgona bugása közt, egy „pénzsovár, üres, léha ember“ esküszik egy sápadt menyasszonynyal, ki még akkor is „a másikkal a csókjára gondol“ — s mégis

„A pap imát mond s összeadja őket
Az isten szent nevében...“

A másik a „Temetőben“ — midőn egy „besüppedt, jeltelen“ sir előtt, azon mereng a költő, hogy:

— — — — — mi ért itten véget?
Egy küzdésben ellankadt hosszú élet
Vagy egy szép erőteljes ifjúság...?“

S mindezek után érdemes fölemlíteni, hogy a postáktól annyira rettegett öreg kritikus, az ősz Gyulai Pál, ez a klasszikus hagyományoknak ez a há védelmezője is meghajtotta lobogóját a Farkas Imre költészeté előtt...

És ha még egyszer végig lapozom ez apró kötetet, úgy, találom, hogy Gyulai Pálnak igaza van és hogy e fehér kötetre egy fehér fátyol borul, mely eltompítja a reális színt s abba az ideális költői spherába emel, ahol színes minden, színes a szerelem s színes a halál is. Se fehér fátyol a szinte messzerű egyszerűségből, emlékekből, dalból és virágból van szöve.

Szunyogh Barna.

kálvinista. Debreczen és ősi kollégiuma töretetlen várunk volt annyi évszázadon át; — a dicső múlt iránti hála s az ismeretlen jövő iránti kötelesség is megkívánja, hogy ezt a várat még jobban erősítsük. Nyugodalmass, békés időkben hadd legyen az a romlatlan, tiszta tudománynak táplálója, tanítója; — ha pedig az időknek megnehezült járása vészkiáltást csal ki a honfi kebelből: hadd legyen akkor magasba nyúló őrtorony, melynek ormáról figyelve várja a vezető fényt min en vitéze a magyar szabadságnak!

Mert egyházat tisztelni, hazát szeretni Debreczenben tanulunk legjobban! Azért is megyünk most ki, hogy erről is bizonyossákká tegyünk mindeneket.

Es azért, hogy munkásokat szerezzünk a debreczeni egyetem ügyének és érdekeinek. Munkásokat, kik egyaránt buzgólkodjanak szóval és tettel, egyenlőképpen áldozzanak szellemi és anyagi javakkal. Az egyesült munkának siker az eredménye; — ha nem fogyatkozik el a mi buzgóságunk: meglesz a debreczeni egyetem is és hirdetni fogja az isten dicsőségét, édes hazánk szerelmét, a vallásban hűséget és az emberek közt való béke séget mind az időknek végéig!

Jertek el hát közénk, Hódmezővásárhelyre! Az igék, a miket szólunk, igazak lesznek és a debreczeni egyetemért fognak hangzani! Isten segédelve ledyen munkánkon! Védnökök: hegymegi Kiss Aron, főrendiházi tag, a tiszántuli ev. ref. egyházkerület presbiter, Gróf Degenfeld Schomburg József, főrendiházi tag, a tiszántuli ev. ref. egyházkerület főgondnoka. Dr. Lukács György, kir. kamarás, Békésvármegye és Hódmezővásárhely város főispánja. Dr. Csathó Zsigmond, Csongrádvármegye főispánja. Dombó Lajos, a békésbánati ev. ref. egyházmege esperese. Fekete Márton, kir. tanácsos, a békésbánati ev. ref. egyházmege főgondnoka. Pap Imre, a hódmezővásárhelyi ev. ref. egyház elnök-lelkésze. Juhász Mihály, kir. tanácsos, Hódmezővásárhely sz. kir. város polgármestere, a hódmezővásárhelyi ev. ref. egyház főgondnoka. Dr. Imre Józse, a F. J. r. l., a hódmezővásárhelyi kaszinó elnöke.

Bálmányak: Juhász Mihályné, Pap Imréné, dr. Imre Józsefné, dr. Hódi Mózesné, ifj. Nagy Sándorné urasszonyok.

A városi tanács és az ev. ref. egyház tanács részéről kiküldött helyi rendezőbizottság elnökei: Kmetykó József városi főjegyző, Györfly József ev. ref. lelkész.

Az ünnepségek sorrendje 1905 február 18-án, szombaton: Érkezés Békéscsaba felől délután 8 óra 22 perczkor. Az érkezőket a pályaudvaron a rendező bizottság nevében üdvözlő Kmetykó József elnök, városi főjegyző. A debreczeniek nevében Csiky Lajos, a F. J. r. l., theologiai akadémiai tanár válaszol.

Bevonulás a pályaudvartól a Kállay-és Andrassy-utczán át a kaszinó épületéhez, ahol a város közönsége részéről Juhász Mihály polgármester, az ev. ref. egyház részéről Pap Imre elnök-lelkész mond üdvözlő beszédet. A debreczeniek nevében dr. Ferenczy Gyula akadémiai tanár válaszol. A fogadtatás után a vendégek szállásukra térnek. Este 7 órakor ismerkedési estély.

1905 február 19-én, vasárnap reggel 9 órakor alkalmi istentisztelet az összes ev. ref. templomokban a következő sorrenddel: Az újtemplomban: 1. Fennálló ének a 74. dicséret 1. verse. 2. Nagynének a 37. dicséret 3. „Dicsőség“ Angyalok kara. Madách J. Zenéjét szerzette Oláh Károly. Előadja a főiskolai énekkar. 4. Csiky Lajos, theologiai akadémiai tanár prédikál. 5. „Szent vagy örökké...“ Szotyori Nagy Károlytól. Előadja a főiskolai énekkar. 6. Kijövő ének, a XC. zsoltár 1. verse. Az ótemplomban: 1. Fennálló ének, a 74. dicséret 1. verse. 2. Nagynének a 37. dicséret 3. Papp L szló esküdfelügyelő prédikál. 4. Kijövő ének, a XC. zsoltár 1. verse. Az újavárosi templomban: 1. Fennálló ének: a 74. dicséret 1.

verse. 2. Nagynének: a 37. dicséret 3. Kiss Károly esküdfelügyelő prédikál. 4. Kijövő ének, a XC. zsoltár 1. verse. A tabáni templomban: 1. Fennálló ének, a 74. dicséret 1. verse. 2. Nagynének, a 37. dicséret 3. Fodor Béla hittanhallgató prédikál. 4. Kijövő ének: a XC. zsoltár 1. verse.

Délelőtt 11 órakor, istentisztelet után a Kossuth szobor előtti téren tartandó ünnepély sorrendje: 1. Hymnusz. 2. Beszédet tart és a szobrot a debreczeni kollégium ifjúsága nevében megkoszorúzza Kolozsvári Mihály esküdfelügyelő. 3. „Kossuth“. Oda. Irta Madai Gyula Szavaltja: Szilagyi Dezső jh. 4. Szózat. Déliben 1 órakor bankett. Délután 4 órakor Egyetemi hangverseny a városi székház közgyűlési termében. Műsora: 1. „Ősaink emléke“ Huber Károlytól. Balogh István joghallgató zongorakísérettel melletts előadja a főiskolai énekkar. 2. A „Debreczeni diákokhoz“. Versek. Irta és elmondja Kun Béla. 3. A debreczeni egyetemről előadást tart dr. Ferenczy Gyula akadémiai tanár. 4. „A tibanyi eohóhoz“. Szövegét írta Csokonai Vitéz Mihály. Férfikarra átírta Mácsai Sándor. Eladja a főiskolai énekkar. 5. „Czinka Panna“. Költemény. Irta Farkas Imre. Szavaltja Varga Antal hittanhallgató. A kísértő cigányzenekart vezeti Peley József hittanhallgató. 6. „garantella“. Hüllertől. Zongorán előadják Berezik Margitka és Hódy Ilonka urleányok. 7. „Varsz-e rám a forrás partján?“. P. P. Bliss től. Fordította Csiky Lajos. Férfikarra átírta Mácsai Sándor. Előadja a főiskolai énekkar. 8. Szaval Vekerly Aranka urleány. 9. Dalok a „János Vitéz“-ből. Kaesóhtól. Eneklő Hajdu László joghallgató. Zongorán kíséri Balogh István joghallgató. 10. „Az első légácció“. Elbeszélés a diákéletből. Irta és felolvassa Létei Pál Menyhárt hittanhallgató. 11. Kurucz nóták Székács Gyulától. Előadja a főiskolai énekkar. 12. Vig szavaltat. Előadja Benkeő Viktor hittanhallgató. 13. A hangversenyt bezárja Tóth Sándor hittanhallgató, az Egyetemi Kirándulás debreczeni intézőbizottságának elnöke. 14. „Kurucz kar“. Gróf Zichy Gézától. Előadja a főiskolai énekkar.

Este 9 órakor Egyetemi bál a főgimnázium esarnokában. A nemes czéla tekintettel a táncrend mellőztetik. Belépti díjak: A hangversenyre személyenként 2 korona. A bálra személyenként 2 korona. A hangversenyre és a bálra együttesen váltott jegyek ára személyenként 3 korona. Minden jövedelem a debreczeni egyetem alapja javára fordittatik, amely nemes czéla felülfizetéseket is köszönettel fogad és hirlapilag nyugtázza a rendezőség. Jegyek előre válthatók Káldor és Neumann, (Groszmann Benedek utóda és Dura Lajos könyv- és papirkereskedésében. 1905. február 20-án, hétfőn: Délelőtt 10 órakor gyülekezés a kaszinóban, onnan együttes kivonulás a pályaudvarra. Délelőtt 11 óra 40 perczkor elutazás Békéscsaba felé. Debreczenbe érkezés 10 óra 11 perczkor Ermihályfalva felől.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szombaton „János vitéz“, daljáték. (A bérlet.)

Vasárnap d. u. „A tavasz“, operett este (elsőszór). „Wallenstein halála“, költemény.

Hétfőn T. Csige Böske vendégfelleptével „Ahol unatkoznak“, vigjáték. (B. bérlet.)

Kedden „Az elnémult harangok“, színdarab. (C bérlet.)

Szerdán A gerolsteini nagyhercegnő“, operett. (A bérlet.)

Csütörtökön „János vitéz“, daljáték. (B bérlet.)

Pénteken T. Csige Böske vendégfelleptével „Annuska“, vigjáték. (C bérlet.)

Szombaton „Troubadour”, operette. (A bérlet.)

Vasárnap d. u. „Tavaszi”, operette, este először „Killiczankie hercege”, bohózatos szerelmi történet.

A gerolsteini nagyhercegnő.

Tegnap este felelevenítették évtizedes nyugalmából Offenbach szép zenéjű operettjét. Telt ház hallgatta mű eredetiségekben és szépségében gazdag zenéjét, melyet azonban a nem elég eleven tempó és a vontatott előadás miatt nem élvezhetett eléggé. A czimszerepben Sugár Aranka szépen énekel, jól játszott. A második felvonás románzával zajos sikert aratott. Mellette Karscs Imrét emeljük ki, de figyelmébe ajánljuk, hogy szerepét máskor jobban tanuja meg. — A komikus elemet Szilágyi, Faragó, Krémer képviselték nem valami nagy sikerrel. — Rományi Wandájával részolgált az elismerésre. Az előadás menete lassu, unalmas volt. Több elevenességgel és megfelelőbb kidolgozásban a reprize még vonzóbbt gyakorolhat.

Epeömlés.

Langyos fuvalom cirógatja az emberek arcát. Közeledik a tavasz, a vidéki színházak új esztendeje a virágvasárnap. Már meg is jelent az első vércse.

A „Szabadság” tegnapi hasábjain „Felhő Rózsai kellemetlenkedik” czimen már is gyönyörködhetünk egy primadonnaférfi rut epeömlésében. — Ugyanis Felhő Rózsai színésznőnek valami házi perpatvara támadt az igazgatójával Aradon. — A „Szabadság” pedig Debreczenben jelenik meg. És mégis a legdurvább hangon és modorban támadja Felhő Rózsit csak azért, mert a debreczeni közönség szerette, becézte, annak ellenére, hogy ez a „Szabadság”-nak családi okokból is nagyon, de nagyon fájt.

De Felhő Rózsai elment és most Aradon működik! Hát kérjük szeretettel, mi köze annak az urnak az aradi primadonnához abból a szempontból, hogy az ő művészetét most kiméletlen kritika tárgyává tegye? Hiszen ezen az alapon foglalkozhatna a váci vagy illavai színházak jellem-színészeivel is, tehát miért éppen Felhő Rózsival!

Az egész epeömlésben azonban legérdekesebb a cikkíró ur bevezető sorai. Ime:

„Tegnapi közleményünkre vonatkozólag előkelő helyről írják a következő sorokat.”

Hát mi meg tudjuk, hogy a cikkíró ur volt már kevésbé előkelő helyen is. Erre mifelénk, ha nagyon kiméletesek akarunk lenni, azt az „előkelő helyet” — zártkörű társaságnak szokás nevezni.

Színházi hírek. Ma szombaton Bakonyi Károly és Kaesoh Pongrácz 3 felvonásos daljátéka a „János vitéz” kerül színre.

A vasárnap esti előadás 7 órakor kezdődik.

Vasárnap két előadás lesz, délután Planquette — 3 felvonásos operette a „Kornevillei harangok” kerül színre félszínházakkal. Este 7 órai kezdettel Csiky László jubileumára Schiller 5 felvonásos szomorujátéka a „Wallenstein halála” kerül színre. A szomorujáték főbb szerepei a következőképp vannak kiosztva: Wallenstein — Csiky László, Octávió — Faragó, Max — Palágyi, Teszky — Karacs, Illó — Mezei Andor, Isoiani — Csontos, Butther — Sebestyén, Muman — Virágháty, Gordon — Szilágyi, Bapweta — Krémer, Wallenstein neje — Arday I.,

Thekla — P. Menszáros, Turkyno — Jeszenszky, Mubrunn — Püspöky.

Kossuth a Burgban.

Ezer áldás szálljon
A Burg udvarába,
Amikor éri
Kossuth Ferencz lába.
Ezer áldás szálljon
Abba a terembe,
Abol Kossuth először áll
A királylával szembe!...

Menjen vele népünk
Minden buja, gyásza,
Négyszáz éves multnak
Panaszos sirása,
Vesztőhelyen elhullt
Hőseinknek vére:
Amikor majd hatni kíván
A király szívére!...

Mind, akik elesetek,
Mind, akik megholtak,
Akik a hazának
Vértanúi voltak:
Gyűljenek melléje
Fenséges gárdául,
Amikor Majd büszkén, bátran
A királyhoz járul!...

Ahány jó szellem van
A nagy minden-égben,
Erettünk könyörgő
Fönn a magas égben:
Mind mellé suhanjon,
Hogy a gonosz ne győzhessen
A magyar királyon!...

Megdicsőült szemmel,
Mosolyogva békén,
Mint a kisütő nap
Hosszu vihar végén:
Nézzen le a mennyből
Kossuth Lajos képe,
Amikor meg Kossuth Ferencz
A király elébe!...

Ami drága rózsánk,
Máter dölörózsánk,
Aki mindig eljött
Szívrepeve hozzánk,
Ha magyarok népét
Oltalmazni kellett,
Erzsébet szent lelke álljon
Kossuth Ferencz mellett!...

Ábrányi Emil.

NAPI HIREK.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Református templomainkban vasárnap a következő lelkészek tartanak istentiszteletet: Nagytemplomban Könyves Tóth Kálmán, kistemplomban Biró Ferencz, újtemplomban Szele György, ispotályi templomban Jánosi Zoltán. Csapókerti imaházban Kovács János. Az adakozások ezuttal minden templomban az egyház javára történnek. — Az ágost. hitv. ev. templomban vasárnap délelőtt 10 órakor az istentiszteletet Hudák János segédlelkész végzi.

— **A légszeszgyár zárszámadása.** A légszeszgyár zárszámadása elkészült. A zárszámadás szerint a légszeszgyár múlt évi haszna 90,000 korona volt.

— **A rendőrfogalmazói állások betöltése.** A rendőrségnél — mint már jeleztük — ezidő szerint három rendőrfogalmazói állás üresedett meg, melyek közül kettőre a pályázati hirdetményt már

át is küldötte a főispán a polgármesteri hivatalhoz. A polgármester a hirdetményt még nem tette közzé, mert a napokban elhalt Szombathy János rendőrfogalmazó állását is be akarja tölteni és evégből átirta a főispánhoz, a másik kettővel egyidejűleg intézkedjék a 3 ik fogalmazói állás betöltése iránt is. Értesülésünk szerint a főispán intézkedik a harmadik rendőrfogalmazói állás betöltése iránt is. De ezuttal a harmadik fogalmazói állást nem pályázat, illetőleg választás útján tölti be, hanem él a szervezeti szabályzatban biztosított jogával, hogy egy rendőrfogalmazót kinevezhet, a Szombathy János állását kinevezés útján tölti be.

— A vízvezeték szabályzata.

A vízvezeték és csatornázás munkálatainak előkészítésére kiküldött bizottság e hó 15-én gyűlést tart. A bizottság a vízvezeték szabályzatával már elkészült és nagyon kevés dolga van már a csatornázás munkálataival is, úgy hogy az egész ügy legközelebb már a tanács elé kerül.

— **Dobieczi álma.** A Független Magyarország mai száma írja a következőket: *Dobieczi* elvesztette a mandátumát, Dobieczi ur azonban nem akar a mandátummal járó jövedelemtől elesni. Most hát a vasutnál kísérletezik. Azt mondják, hogy az ex-üzletvezető ur reaktiválni szeretné magát. Ebből nem lesz semmi. Dobieczi ur nem úgy viselkedett a vasutasokkal szemben, hogy a máv-nál újra vezető szerepet vállalhasson. Mások is megbuktak, nyugodjék meg a változhatatlanban Dobieczi ur is. Sem a személyzetnek, sem a máv-nak nincs szüksége az ő tevékenységére.

— **A színházi bizottság ozenzurája** című tegnapi közleményünkre vonatkozólag Oláh Károly színházfelügyelő annak a kijelentésére kért fel bennünket, hogy sem a színházi bizottság, sem pedig a színházfelügyelő olyan intézkedést nem tettek, melyek alapján a Heidelbergi diákéletből a betétet kihagyták. Ki hagyatta ki a betétet, nem tudja.

— **Népesedés.** A helybeli állami anyakönyvi hivatal kimutatása szerint a múlt héten összesen 51 születést — 23 fiú és 28 leány — könyvelték el; ezzel szemben 55 halálozást jelentettek be. Így, fájdalom, a lakosság száma természetes uton nemcsak nem növekedett, de 4-gyel csökkent.

— **Debreczen menyasszonyai és vőlegényei.** Ezen a héten a debreczeni anyakönyvi hivatalnál a következő 25 pár jelentett be eljegyzését: Péntes Kálmán — Agárdi Zsuzsanna, Szilágyi János — Molnár Róza, Kocsis János — Zsablecz Julianna, Mór Imre — Kozma Julianna, Veres József — Báthori Erzsébet, Körösi Dezső — Bérési Vilma, Telki József — Piros Róza, Rózsa István — Szolnoki Julianna, Tisza Lajos — Juhász Julianna, Juhász János — Solti Julianna, Szilasi Mihály — Szücs Mária, Nagy István — Zsoldos Zsuzsanna, Fejes István — Dudás Erzsébet, Tolvaj Balázs — Szabó Róza, Szatmári Gábor — Sipos Julianna, Varga Mihály — Lakatos Julianna, Iván János — Jakab Anna, Harangi János — Szabó Julianna, Kerékgyártó László — Tóth Julianna, Kereszturi Benjámin — Burai Erzsébet, Steiner Béni — Winkler Betti, Ungár Hea-

rik—Fischbein Ilona, Kohn Vilmos—Deutsch Irén, Pálfi Sándor—Kutasi Zsuzsanna, Porcsin Viktor—Nagy Erzsébet, Rutich Béla—Bányai Magdolna.

— **Utazás Jeruzsálembe.** Megírták a helyi lapok, hogy egy kiránduló társasággal Debreczenben is utaznak néhányan Jeruzsálembe. Ezzel a társasággal utazik a távoli keleti utra Reichmann Armin is. Ennek az utnak az előkészületeit írja meg a Dongó mai száma rendkívül leleményes szatirával. Ezenkívül ötletes tudósítást közöl a Zion-egylet vasárnapi zajos tisztújító közgyűléséről. Változatos rovatain kívül megemlítjük még a Dal a Hitel bankról című közleményét, mely városszerző nagy tetszéssel találkozott. Bugyi Sándor talyigás, Értelmes Balázs, Basa Balog, Garantírozott hírek és sok apró mulattató tartalom teszik élénké a népszerű és a társadalom minden rétegében kedvelt és elterjedt Dongót, mely kapható minden tőzsdeben. Egyes számának ára 6 kr.

— **Házasságkötések.** Debreczenben ezen a héten házaságot kötöttek: dr. Szirmai István — Bideskathy Sarolta, Ladányi Imre — Alföldi Zsuzsanna, Tanóczy György — Kubinyi Gizella, Dusa Lajos — Szabó Veronika, Neudorf Richárd — Bányai Ilona, Gedő Adolf — Schweitzer Rózsi, Szabó Sándor — Zagyva Juliánna, Nagy Ferencz — Martinák Katalin, Nagy János — Bundi Juliánna, Vass János — Farkas Mária, Kegyes Mihály — Garai Juliánna, Szőke György — Nagy Róza, Csermák István — Ernst Anna. Összesen 13 pár.

— **A Csarnok estélye elmarad.** A Kereskedelmi Csarnoknak mára kitűzött estélye elmarad, mert Dóri Margit budapesti színésznő, az egyik közreműködő beteg lett s Ferenczy Károly is gyöngélikedik.

— **A Kisfaludy társaság a Csokonai körhöz.** Említettük, hogy a Kisfaludy-társaság idei közgyűlését, mely f. hó 12-én, holnapra esik, egészen Csokonai-émlékének szenteli. Ezen ünnepi alkalomra külön meghívta a „Csokonai-kört a következő Géresi Kálmán körüli elnökhöz intézett levéllel: Nagyságos Elnök ur! A Kisfaludy-társaság ez évi ünnepélyes közgyűlését, melyet f. hó 12-én d. e. 10 órakor a Magyar Tudományos Akadémia disztermében, Csokonai halhatatlan emlékének szenteli. Van szerencsém társaságunk nevében ez ünnepélyre tisztelettel meghívni a Nagyságod bölcs vezetése alatt álló Csokonai-kört, mely nemcsak nevét viseli a nagy költőnek, hanem mindenben hű és lelkes ápolója volt a Csokonai-kultusznak. Nagyságodnak kiváló tisztelettel aláztos szolgálja Vargha Gyula a Kisfaludy-társaság titkára.

— **Elhunyt polgáraszony.** Vettük a következő gyászjelentést: Szomorodott szívvel tudatjuk felejtethetetlen nőm, gondos és anyja, szerető nagyanya, testvér, sógornő, nagynéni és jó rokon néhai Szakáll Juliánna Polgár Kiss Mihályné aszonynak folyó hó 10-én délután 4 órakor, életének 66-ik, boldog házasságának 50-ik évében, övid szünet után történt esendős elhunytát. Felejtethetetlen halottunk földi részei folyó hó 12-én délután 2 órakor fognak a ref. egyház szertartása szerint Bethlentecza 66-ik számú házunktól a kistemplomban tartandó gyászszertartás után a Péterfia utcza temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, ismerőseinket és a nagyérdemű közönséget szomorodott szí vel meghívjuk. Debreczen, 1905 február hó 11-én. Bánatos férje Polgári Kiss Mihály. Gyermekai: Kiss Juliánna férjével Polgár Deák Istvánnal és gyermekai, Kiss Zsuzsanna férjével Polgár Szabó Józseffel, Kiss Mária férjével Polgár Polgári

Józseffel és gyermekei. Unokái: ifju Deák István nejjével Szálkai Juliánnával, Deák Zsuzsanna férjével Pásztor Gyulával és gyermekök, Deák György, Polgári Juliska, Mariska, Kata és Bandika. Testvére: Jánbor János nejjével és gyermekei. Násza: Özv. Polgár Szabó Sándorné Kecskés Juliánna. Számos közeli és távoli rokon nevében is. Béke poraira! A temetkezést Dankó M. temetk. int. rendezi.

— **Jog- és pénzügyi bizottsági ülés.** A jog és pénzügyi bizottság február hó 13-án hétfőn délután 3 órakor a város székházának közgyűlési termében ülést tart, amelynek tárgyai a következők: Fényes György és társainak kérvénye, illetve ajánlata a városi tulajdont tevő régi téglavetőtelep megvétele tárgyában. — A Tiszánin-neni ev. ref. egyházkerületnek kérvénye a sárospataki főiskola segélyezése iránt. — Győr szab. kir városnak felirata az állami közigazgatás közvetítéséből felmerülő költségeknek a törvényhatósági városok részére leendő megtérítése tárgyában. — Sopron vármegyének megkeresése a vándor cigányok kóborlásának megállítás tárgyában alkotott szabályrendeletéhez hasonló rendelkezés létesítése iránt. — Hódmezővásárhely városának megkeresése Washington György Budapesten emelendő emlékszobrára adakozás iránt. — Az iparos ifjusági önképző egyletnek kérvénye a Meszena alaptól 20 ezer koronának „Meszena Sándor iparos ifjusági házalap” javára magadása iránt. — Marx Józsefnek kérvénye községi kötelekbe leendő felvételének kilátásba helyezéséért. — Főszámvető jelentése a tűzjelző-telefon állomások felállítás iránt. Egyéb netalán sürgős folyó ügyek.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: — Zagyva János ev. ref. 6 hónapos, Ujfaluai György ev. ref. 63 éves, Nagy Gábor ev. ref. 64 éves, Kis Mihályné Szakáll Juliánna ev. ref. 65 éves, Rokonát Róza ev. ref. 25 napos.

— **A tegnapi pótválasztások.** Négy kerületben volt pótválasztás: Kiszjenőn, Szentendrén, Fülöpszálláson és Kisbecskerekén. Szentendrén az egyik jelölt, Baránszky Gyula doktor néppárti a pótválasztás előtt visszalépett, s így a másik jelöltet, Lasziovszky Béla szabadelpártit egyhangulag megválasztott képviselőnek jelentették ki. Kisbecskerekén szintén egyhangú volt a pótválasztás: Mayer Károly szabadelpárti visszalépeése következtében Steiner Ferenc függetlenségit egyhangulag megválasztották. Fülöpszálláson Hermán Ferenc és Szeless Ödön függetlenségiek küzdöttek egymással. A választás a Hermán megválasztásával végződött. Kiszjenőn Csukay Gyula szabadelpárti mérközött Rossu Szirán román nemzetiségi jelölttel. A választás a román jelölt győzelmével végződött. Russu 1082, Csukay 983 szavazatot kapott.

— **Kocsmából vendéglő.** Alulírott tisztelettel hozom tudomására a bort kedvelő közönségnek, hogy a Kigyó-utca 11. szám alatt levő kocsmámat Debreczen sz. kir. város Iparhatósága által 439. számú engedélyvel vendéglői joggal ruháztam fel, s így az éjjel után mulatók részére szabad befolyást engedélyezek. Miért is kérem a bort kedvelő közönség becses pártfogását. Teljes tisztelettel: Leitner Mór, vendéglős.

TAVIRATOK.

A „Debreczen” eredeti távirata.
Kossuth Ferencz Bécsben.

Budapest, febr. 11. Kossuth Ferencz ma este 10 órakor utazik Bécsbe a személyvonattal. Kossuth teljes inkognitóban akar Bécsben

megjelenni, nehogy tüntetésekre adjon alkalmat személye mellett, amelyre a bécsi magyarok, csehek, és lengyelek készülnek is. Kossuthal Bécsben tudatják az időt, mikor fogadja a király. A bécsi magyarok a Burg előtt, mikor Kossuth oda megy, ovációkban akarják részesíteni.

Tisza újabb kudaroza.

Bpest, febr. 11. Tisza Istvának az a törekvése, hogy a szabadelpártból ellenzéket szervez, nem sikerült.

A régi szabadelpártból több mint 100 képviselő felajánlotta szolgálatait Andrásynak, úgy, hogy csak 20–25 képviselő követi Tiszát.

Megszökött ügyvéd.

Budapest, febr. 11. Léderer Ignác dr. budapesti ügyvéd, aki sikkasztás miatt 3 hónapra volt elítélve és büntetését ma kellett volna megkezdenie, tegnap megszökött. Országosan körözik.

A tegnapi családi dráma.

Budapest, febr. 11. A tegnapi családi dráma intőzójét, Horváth Ferencz kereskedőt holnap temetik. Feleségét ki még el holnap operálják.

Tőzsde.

Budapest, február 11.

Január 1-től kezdve a tőzsdei árakat 100 kilogrammonként jegyzik.

Buza	1905 áprilisra	19 74	—
Buza	1905 októberre	19 62	—
Rozs	1905 áprilisra	19 32	—
Rozs	1905 októberre	15 40	—
Tengeri	1905 májusra	14 84	—
Zab	1905 áprilisra	14 18	—

Készár: változatlan.

A közönség köréből.

Tisztujtás az ipartestületnél.

A Debreczeni Független Ujság f. hó 10-iki számában fenti cím alatt megjelent cikkre vonatkozólag, mely „több iparost” vall szerzőjének, mi, kik az ellenpárthoz tartozunk néhány szóval sietünk iparos társainkat tájékoztatni.

Nagyon tévesen vannak azon tisztelt iparostársaink értesülve, akik ezen cikk után itélik meg a Tóth Kálmán jelenlegi ipartestületi elnök működését és főleg az önállóvámtörlet iránti állásfoglalásáról.

Erre vonatkozólag hiteles eredeti jegyzőkönyvek alapján közöljük az alábbiakat.

1902. év márczius havában a Nagyváradai Ipartestület elnöke Bertsey György I—96—902. szám alatt értesítette testületünket, hogy a nagyváradai ipartestület az önállóvámtörlet mellett zászlót bontott és a magas kormányhoz ez irányban felterjesztést intézett, s kéri testületünket a felterjesztés pártolására és hasonló szellemű fel-

terjesztésben az önálló vámterület eszméjéhez való csatlakozásra. A márczius havi előjárásági ülés ezen átiratot elfogadta s utasította egyhangulag a testület ügyészét dr. Kőrössi Kálmán urat h. sonló szellemű felterjesztés megszerkesztésére.

Az 1902 évi májusi előjárásági ülésen az ügyész ur a felterjesztést beterjesztette, melyet az előjárásági ülés elfogadott és elhatározta, hogy az a kormányhoz felterjesztessék.

Igy áll röviden a tényállás, ebben a felterjesztésben Toth Kálmán urnak semmi érdeme nincs.

Ha érdemről van szó, az első sorban megilleti a nagyváradi ipartestületet, másodsorban a debreczeni ipartestület előjárásági és harmadsorban a testületi ügyész urat a felterjesztés szövegezésének megszerkesztéséért.

Mi a valót másképp itéljük meg. A jelenlegi elnök ur soha egy szóval sem pártolta az önálló vámterületnek megvalósítási eszméjét és mozgalmát, már pedig a mai viszonyok között csakis az vezetheti az iparosokat a boldogulás ígért földjére. Ezért nekünk olyan elnök kell, aki nem burkoltan, de nyíltan, bátran és őszintén az önálló vámterület hívének valija magát és ilyen a mi jelöltünk: Zelinger Ede.

Az iparosok többsége nevében:

Szabados Vilmos,
az ellenpárt elnöke.

TÖRVENYKEZÉS.

Jövöheti bünygyi főtárgyalások.
1905. év február hó 13. an hétfőn: Vadnanaosi ügyek előadása és ítélet hirdetések délelőtt, délután pedig 4 órakor a márczius hóra behívandó esküdtek kisorsolása lesz. Febr. hó 14. én kedden főtárgyalások: Logoza Márton ellen hatóság elleni erőszakért, Rostás Fáni s társa ellen zsarolás vétségéért, Porkoláb Antal ellen zsarolás vétségéért. Február hó 15. én szerdán főtárgyalások: Pundzsák Ferencz és társa ellen lopás büntetésért, Gozsás Ferencz ellen magánlak-sértésért. Február hó 16. án csütörtökön főtárgyalások: Sáfrány Imre s 4 társa ellen orgazdaságért, Tóth Gábor ellen súlyos testisértésért. Február hó 17. én pénteken főtárgyalások: Feldman Antal s társa ellen lopás büntetésért, Szücs János ellen hatóság elleni erőszakért, Rácz Endre s társa ellen lopás büntetésért. Varga Gábor s társa ellen család büntette. Ugyanaz az író tanács előtt és főtárgyalások: Szücs Gábor s társa ellen lopás büntette, Ladányi Sándor s társa ellen emberölés vétségéért, Kovács Imre ellen súlyos testisértésért, Tóth János ellen súlyos testi sértésért.

INGATLANOK FORGALMA.

Szöke Ferenczné Horváth Juliánna veszi a debreczeni 1340 sztkvben foglalt Kut-utca 100 sz. házat Makai András és társaitól 1200 kor.

Dr. Megyery Pálné Nánágy Mária veszi a debreczeni 5554. sztkvben foglalt 24 hold 1231 négyszögöl ujosztású földet Nenák Gábor és neje Kozma Juliánától 13,000 kor.

Harsányi Kálmán veszi a debreczeni 2577. sztkvben foglalt 4 hold Csige-kerti szőlőt Marsányi Miklóstól 24,000 kor.

Szabó András és neje Csapó Juliánna veszik a debreczeni 671. sztkvben foglalt 500 négyszögöl ujosztású földet Szabados Ferencz és neje Gutti Zsuzsánnától 1200 koronáért.

Márton László és neje Kertész Eszter veszik a debreczeni 6697. sztkvben foglalt 4 hold 658 négyszögöl ujosztású földet Vadon Sándortól 2800 kor.

Bombersbach Lajos s neje Liebhauser Erzsébet veszik a debreczeni 3597 és 4056 sztkvben foglalt 279, illetve 796 négyszögöl Csige-kerti szőlőt id. Molnár Lajos és társaitól 6000 kor.

Ecsedi István és neje Szücs Erzsébet veszik a debreczeni 2179 sztkvben foglalt 6 hold 450 négyszögöl ondódi földet Nagy Gaborné Nadas Zsuzsánna és társaitól 2300 koronáért.

REGÉNYCSARNOK.

Oltárcsipke.

Írta: **Dr. Bignió Béléné.**

Aki volt valaha eltikkadva, megszmajazva; égve és fulladozva enyhítő csepp után s váratlan kapott ajkához egy átlátszó tiszta üvegben üdítő friss forrásban szemei előtt csörgedezett vizet, — miután leemelte ajkától az üres poharat, azután tudja csak mélységes szomjuságát: újra és újra inni vágyik — anélkül, hogy szomjuhoznék. Így vagyunk s leszünk mi azokkal a tisztán csörgedező mesékkel, történetekkel, melyeket kegyes főpásztorunk mindig az életről mond el nekünk.

... Nem hivatkozik régiségekre, nem beszél el már leirt, vagy olvasott történelmi példázatokat, amelyeket ugyis tanítottak mindenfelé.

Vannak neki újabbnál-újabb történetei, alakjai, akikről példát nyújt, elmondja hol laknak, hol élnek és szinte rá lehet ismerni, mert csakis akkor igazi a példa, ha nem kifestett kép — de elevenen él...

Mikor az édes drága Atyjáról beszél, aki mindig leemelte kalapját minden feszület előtt és ő kegyelmessége még kis gyerek lévén, már tőle tanulta tisztelni a vallás törvényeit: pedig hej! milyen nagy ur volt a mi Főpásztorunk atyja, egész országunk — nagy Magyarországnak fő-fő birája volt és parancsolója...

Réges-régen egy igen bus délelőttön egészen kicsiny első osztályos leányka voltam, mikor az iskolásoknak mind gyászbán kellett reggel megjelenni s páronként vezettek minket a templomba tanítónőink (Marosvásárhelyen), előbb elmagyarázva, hogy milyen óriási veszteség érte az országot, imádkozzunk mindnyájan egy-egy Miatyánkot az Istenben boldogult ország-bíró lelkiüdvéért... Requiemet tartottak akkor minden templomban s ma is tisztán látom a vásárhelyi nagy templom két ajtajára kiszegzett czédulák ragyogó sötét betűit.

Ugyan ki sejtette akkor, hogy ott az apró nevek között mi ragyog felénk, gyászbaborult nemzetünkre? egész Erdély jövendőbeli fénye, büszkesége, egy arany-szájú új próféta, egy galambszelid főpásztor neve ragyogott onnan reánk...

Azért remeg úgy az én szívem, mikor drága elhunyt édes atyjáról hallom beszélni, olyankor mindig látom egész gyermekégetem...

— Nekem is volt szeretett, vallásos lánglelkű atyám, kevés idővel azelőtt vesztettem el én is, mint Főpásztorunk valaha, együtt jártam atyámmal én is a templomokat.

(Folyt. köv.)

NYILTÉR.

„Wiener Allgemeine Medicinische Zeitung“

zímű orvosi szaklapban olvasható:

Wilhelm Ferencz gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító Neunkirchen, Alsó Ausztria által feltalált Wilhelm-féle antiarthritis antireumatikus vérisztító tea, ez a gyorsan ismertté vált gyógyszer, itékes nyilatkozat szerint is minden időben a vérnek minden beteges lerakódása ellen alapos gyógyszernek bizonyult minden korbéli és emberi embernek. Az ezertéle gyógymód, melyet vele a csuszál, reumacál, ideg, izom és ízületi bántalmak al el lehet érni, biztosítjuk e szernek a nevezett bántalmak ell n való kitűnő gyógyszer hírért. Ez így borkitűzésbenél, nemi betegségekbenél, akármilyen régi és elhanyagolt bajok legyenek is ezek, miután ez a szer belső használatnál az egész szervezetet megtisztítja. Há norrhoidális betegségek és székrekedés májbajok és sárgaság ellen valódi kincset ér ez a tea, csak valódi legyen a tea és nem szabad az utóvat által megtévesztetnünk magunkat, mert ily esetben ezedmény nélkül adjuk ki a pénst. Az igazi orosz előírás után készült Wilhelm-féle antiarthritis vérisztító tea használati utasítással együtt a feltalálótól Wilhelm Ferencz gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító Neunkirchen vagy fiókjaitól rendelhető meg.

Raktár Debreczenben Toth Béla gyógyszer-csárában. (7.)

Köhöges, rekedtség s hurut ellen nincs jobb
RÉTHY-féle

pemetefű cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyazzunk és határozottan **RÉTHY-felét** kérjünk mivel sok haszontalan utánczata van
1 doboz 60 fillér.

Csak **RÉTHY-felét** fogadjunk el.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

Erősítő szer gyöngéledők, vérszegények és kórosok részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.

Kiválóan jó ízű.

Több mint 2000 orvosi elismerés nyilatkozat. Kapható:

J. Serravallo-nál

Triest-Verona.

A gyógyszárban pedig 1/2 lit. 2. 3 kor. 40 fill. 40

Uj és használt
KOCSIK
jutányosan kaphatók
Kozma Mihálynál
Budapest, VIII., Tavaszmező-u. 8.
Mintalap ingyen és bérmentve.

1 liter
Borhegyi borvíz
8 krajczár,
mely kitünő, üdítő egészséges
ital, kapható
Máyer Jenőnél
előbb
Geréby Fülöp utócai Debreczen.
Üveg betét 4 krajczár.

BUTOR.
Több éremmel kitüntetve. Alapítva 1875.
Schwartz Vilmos
cs. és kir. udvari szállító.
DEBRECZEN, Piacz-utca 71. szám.
Ajánlja a legkényesebb izlést kielégítő
és általánosan elismert mű-butorgyárát a
nagyérdemű közönség szives figyelmébe.
Költségvetés ét legujabb rajzokkal díjta-
lanul szolgálók.

Védjegy: „Horgony“.
A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller
pótleka
egy régjonak bizonyult háziszser, mely már
több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító
szernek bizonyult köszvenynél, csúznál és
meghüléseknél bedörösölesképpen használva.
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak
olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony“
védjeggyel és a Richter ezéjegyessel ellátott
dobozba van csomagolva. Ara üvegekben
80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván
minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár:
Török József gyógyszerésznél. Budapesten.
Richter gyógyszerertára
az „Arany oroszlánhoz“, Prágában.
Elisabethstr. 5 neu. Mindennapi szetküldés.

Köszvény és csúz ellen legsikeresebb az egész vi-
lagon ismert és kedvelt
KRIEGNER-féle
REPARATOR
egy nagy üveg 2 korona, kis üveg 1 korona.
Kapható a gyógyszerertárakban. Óvakodjunk utánzatoktól.
Főraktár:
KRIEGNER GYÖRGY „Korona“-gyógyszerertára
Budapest, VIII., Kálvin-tér.

A „Korona Takarékszövetkezet“
IV. évi rendes közgyűlése

1905. évi február hó 12-én délelőtt 10 órakor a kereskedő társulat dísztermében tartatik meg, melynek tárgyai a következők:

1. Igazgatósági jelentés a mult üzletév eredményéről.
2. Az 1904. évi mérleg és zárószámadások előterjesztése.
3. A felügyelő bizottság jelentése és ennek alapján a felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
4. A felügyelő-bizottság díjazásának megállapítása.
5. A kilépő Csanak János, Darvas Izidor és dr. Gutfreund Sámuel igazgatósági tagok helyének betöltése.
6. Öt felügyelő bizottsági tag választása 3 évre.
7. Az 1901. I. évtársulat felszámolásához 5 felszámoló bizottsági tag választása.

JEGYZET: Az évi mérleg és zárószámadások kinyomva a közgyűlés előtt 8 nappal a szövetkezet helyiségében, — mikden szövetkezeti tag által — a hivatalos órákban átvehetők.

KIVONAT AZ ALAPSZABÁLYOKBÓL: 27. §. A közgyűlésen a szövetkezet minden tagja az első öt törzsbetét után 1—1, minden további 5 törzsbetét után 3 szavazattal bír, de saját törzsbetétei után 10 szavazattal többet senki sem gyakorolhat. Távollevők csak meghatalmazott szövetkezeti tag, nem teljes kornak és gondnokság alatt állók és jogi személyek pedig törvényes képviselőjük, illetve gondnokuk által gyakorolhatják e jogot, de csak úgy, ha ezek is szövetkezeti tagok.

Egy szövetkezeti tag sem birhat azonban saját jogán és megbízás után husznál több szavazattal.

Szavazati, valamint oseklevő és szenvedő választási jogukat csak azon tagok gyakorolhatják, kik 3 nappal a közgyűlés előtt szavazat-lapjukat a szövetkezet helyiségében átveszik és a közgyűlésen személyazonosságukat igazolják.

A közgyűlés helyén, vagy idejében igazolványok, vagy igazolvány nélkül szavazó-lapok nem adatkak ki.

A kilépett igazgatósági tagok újból megválaszthatók.

Mérleg-számla az 1904. évről.

VAGYON	korona	TEHER	korona.
Pénztári készlet.	14,206 59	I—V. évt. törzsbefizetései	1,126,131—
Polyószámlán	11,481 49	I—III évt haszoneredm.	48,454 88
Kötelezvényekben	1,576,014—	V-ik évt. beiratási díja	1,828—
Könyvek és nyomtatványok	641 57	Kezességi kötelezettség	350,000—
Felszerelések	2100—	Átmeneti kamatok	5,631 61
		Letétek	459 20
		Veszteségi tartalék	15,000—
		Rendkívüli tartalék	2,000—
		Tisztviselői nyugdíjalap	1,200—
		Az igazgatóság rendk. álló jutalék	5,100—
		Nyereség	48,618—
	1.604,443 65		1.604,443 65

Veszteség- és nyereség-számla az 1904. évről.

TARTOZIK	korona	KÖVETEL	korona
Állami és községi adók	2,700—	1904/IV-ik évt. beiratási díja	3,758—
Költségek	2,341 72	Kamatok	68,856 80
Leírások	2,032 08	Mulasztási illeték	5,885 70
Tisztfizetések	19,140—	Közelési illeték	14,542 98
Napibiztozi díjak	2,988—		
Igazgatósági működési díj	4,712—		
Veszt. tartalék gyarapítása	4,205 72		
Igazgatósági jutalék	5,100—		
Tisztviselői nyugdíjalapra	1,200—		
Nyereség	48,618 98		
	93,038 48		93,038 48

Debreczen, 1904 december hó 31-én.

Dr. Kenézi Gyula, elnök. Ifj. Schwartz Vilmos, ügyvezető igazgató.

Kiadó lakosztályok.

A debreczeni ref. egyház tulajdonát képező **Kossuth-utca 38.** sorszámú háznál az udvarban, három szoba, konyha, kamara és mellékhelyiségek, ugyanabban az udvarban két szoba, konyha, pincze, fatartó stb. továbbá:

A **Batthyány-utca 18.** sorszámú háznál az udvarban a keresztépületben három szoba, konyha, kamara, pincze és egyéb helyiségekből álló lakosztály a folyó évi május 1-ére hasznobérbe kiadók.

A hasznobérlet felől értekezhetni az egyház irodájában.

Debreczen, 1905 február hó 9.

Ottokocsi Végh János,
ref. egyházi gazdaság gondnoka.

A Debreceni hitelbank

Részvénytársaság

folyó évi február hó 1-én megkezdte működését.

Kölcsönöket nyújt:

váltókra, kötelezvényekre, értékpapírokra, árakra.

Ovadékkölcsönöket ad:

bérlőknek és vállalkozóknak.

Jelzalog- és törlesztéses

(amortizációs) kölcsönöket engedélyez földbirtokokra és házakra a legkedvezőbb feltételek mellett.

Elfogad betéteket

betéti könyvecskére és folyószámlára a legmagasabb napi kamattal és melletti kamatozás végett.

Vesz és elad:

mindennemű értékpapírt és ércpénzt, valamint

Elfogad megbízásokat

ilyenek vételére vagy eladására és minden a bankszakmába vágó ügyletek kérésére.

Üzleti helyiség: Széchenyi-utca

1. sz. I. emelet.
Az igazgatóság.

Hirlapelárusítók

felvétetnek

a „Debreczen” elárusítására

varosi nyomdában,

varosház, keresztépület

**BRÁZAY FÉLE
SÓSBORSZESZ**

NAGY ÜVEC
ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEC ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLÉKELVE VAN!

Ugy hat, mint a bomba! Antinikotin-csigaretta hüvelyek, szivar skatulákban. Jakabi-gyára Wien, VIII. Piaristengasse.

**MATTONI FÉLE
BUDAI
KESERŰVIZ**

legjobb hajtószer.

Kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.

Uj! **Megnyílt!!** Uj!

a Kossuth-utcai Maradék áruház

olcsóbb minden végeladásnál.

Mint hogy kizárólag rőfös árut rendezünk be, a raktáron levő összes czipó, kalap, női és férfi-fehérueműek, miederek, kesztyű, nyakkendő, harisnya, női és fiu ruhák, esernyők stb. fél árban árusítjuk el.

Uj! Székely Jenő és Társa utódai Uj!

Kossuth-utca 15. sz., Gyógyszertár szemben.

A Közgazdasági Bank

Részvénytársaság

XII-ik évi rendes közgyűlését

1905 február 26-án, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg Debreczenben a kereskedő társulat háza dísztermében, melyre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok értelmében a közgyűlésen jogaikat csak úgy gyakorolhatják, ha részvényeiket a közgyűlés előtt legalább 3 nappal a társulat pénztáránál leteszik.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi jelentése a lefolyt 1904. évi üzletről.
2. A felügyelő bizottság jelentése és ennek kapcsán
3. határozat hozatal a múlt évi nyereség felosztása és az igazgatóságnak erre vonatkozó indítványára nézve.
4. Határozat hozatal a felmentvény megadása tárgyában.
5. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépett 2 tag helyének 3 évre leendő betöltése.
6. Az igazgatótanácsból sorrend szerint kilépett 9 tag helyének 3 évre és az időközben elhalt 2 tag helyének 2 évre leendő betöltése.
7. A felügyelő bizottság 3 rendes és egy póttagjának 3 évre leendő megválasztása. Debreczen, 1905. évi február 1-én tartott ülésünkől.

Jegyzet. Az évi számadások, valamint az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése 8 nappal a közgyűlés előtt a társulat irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.